

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Business Centre
Club

Związek
Rzemiosła
Polskiego

Warszawa, 13 grudnia 2021 r.

Stanowisko Rady Przedsiębiorczości do projektu ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych

(projekt z dnia 28 września 2021 r.)

Rada Przedsiębiorczości apeluje o zawieszenie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach społecznościowych (dalej: Projekt) do czasu przeprowadzenia pogłębionej dyskusji z interesariuszami na temat możliwości funkcjonowania rozwiązań zaproponowanych w Projekcie, a z braku takiej dyskusji o rezygnację z dalszego procedowania.

W ocenie Rady utworzenie nowego regulatora treści internetowych w serwisach społecznościowych (Rada Wolności Słowa), w szczególności w tak delikatnej kwestii, jak przestrzeganie wolności słowa i granic swobody jest niezasadne, zwłaszcza w kształcie zaproponowanym w Projekcie.

Wejście w życie projektu ustawy w przedłożonej wersji spowoduje nie tylko brak pewności prawnej dla użytkowników i przedsiębiorców, ale może prowadzić w szybkim czasie do eskalacji potencjalnych konfliktów na poziom międzynarodowy. O tym, że nieprzemyślana ingerencja prawna na poziomie krajowym może spotkać się z międzynarodowym sprzeciwem polski rząd przekonał się w ostatnim czasie już kilkakrotnie (pomijając kwestie konfliktu na tle zmian funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, można wskazać bardziej jaskrawy przykład – nowelizację Kodeksu postępowania administracyjnego z 24 czerwca 2021 roku).

Przedmiot Ustawy Wolnościowej pokrywa się z przedmiotem projektu rozporządzenia Unii Europejskiej pt. Akt o usługach cyfrowych (AUC), nad którym trwają prace z udziałem polskiego rządu.

Cytowane rozporządzenie wprowadza konkretne rozwiązania chroniące swobodę wypowiedzi, w tym system nadzoru m.in. nad serwisami społecznościowymi. Nie ma więc potrzeby ich dublowania w Projekcie.

Lektura art. 4 i 6 wskazuje, że Autorzy projektu zamierzają zorganizować system administracyjnego nadzoru nad działalnością portali społecznościowych. Rada Przedsiębiorczości zwraca uwagę, że największe profile tego typu mają już wdrożone systemy nadzoru nad treściami publikowanymi przez użytkowników. Nie są one doskonałe, natomiast działają i zapewniają użytkownikom ochronę. Co warte podkreślenia, funkcjonują one z wykorzystaniem algorytmów sztucznej inteligencji oraz zatrudniają w tym celu setki (jeżeli nie tysiące) osób w różnych lokalizacjach na świecie. Rada Przedsiębiorczości wskazuje, że Urząd Komunikacji Elektronicznej nie jest przygotowany na obsługę administracyjną zgłoszeń użytkowników.

W uzasadnieniu do Projektu wskazano, że kluczowe znaczenie ma przeciwdziałanie arbitralnemu oraz bezpodstawnemu izolowaniu określonych podmiotów od podstawowych źródeł informacji, funkcjonujących szeroko w obecnym życiu publicznym. Takie założenie celu ustawy wskazuje, że Rada Wolności Mediów może się przerodzić w organ, który będzie musiał rozpatrywać skargi jednostek i organizacji o skrajnych i nieakceptowalnych przez administratorów portali społecznościowych poglądach. Uwzględniając fakt, że Rada ma liczyć 5 osób i prowadzić postępowania, w praktyce będzie to oznaczało całkowitą fasadowość tego organu i spowoduje, że będzie ona zajmowała się arbitralnie wybranymi przez siebie sprawami, nie będzie bowiem w stanie obsłużyć wszystkich postępowań, nawet mimo znacznego zaangażowania UKE. Co więcej, może się ona jawić jako obrońca środowisk, które chcą propagować swoje skrajne i nieakceptowalne społecznie poglądy.

Projekt zakłada „ochronę przed stosowaniem arbitralnych ograniczeń, uniemożliwiających głoszenie treści, podlegających w rzeczywistości ochronie wolności słowa”. Rada Przedsiębiorczości wskazuje, że brak jasnych ustawowych kryteriów, jakimi będzie się kierowała Rada Wolności Słowa, w połączeniu ze sposobem wyboru do niej członków, spowoduje, że obok czasem niejasnych reguł blokowania treści przez administratorów portali społecznościowych, zostaną wprowadzone zasady wynikające z przekonań politycznych większości sejmowej. Niezaprzeczalnie taki mechanizm będzie działał ze szkodą dla pluralizmu wypowiedzi. Bardzo łatwo można sobie bowiem wyobrazić, że członkowie Rady Wolności Słowa wybrani według politycznych preferencji, na podstawie reprezentowanego przez siebie światopoglądu, będą rozstrzygali sprawy kierując się swoim systemem wartości, a zatem będą – często podświadomie – preferowali poglądy, z którymi się zgadzają. Co za tym idzie, również kary administracyjne mogą być nakładane w sposób nieobiektywny. Trudno bowiem sformułować ostrą granicę wyrażen użytych przez projektodawcę, jak przestrzeganie wolności do wyrażania poglądów z jednoczesnym uwzględnieniem ochrony dóbr osobistych innych użytkowników i ich prawa do otrzymania prawdziwych informacji. Projekt nie definiuje znaczenia dezinformacji czy treści bezprawnych, jak i samych internetowych serwisów społecznościowych. Takie nieostre klauzule nie powinny być podstawą do stosowania jakichkolwiek sankcji administracyjnych.

Reasumując, treść uzasadnienia do projektu – „Poszczególni usługodawcy, w zależności od własnego profilu światopoglądowego i promowanych przez siebie wartości mogą w zasadniczych kwestiach różnić się w więć, często w diametralny sposób, w odbiorze publikowanych informacji, co znajdzie wyraz w wykonywanej przez nich działalności” – można równie dobrze odnieść do członków Rady Wolności Mediów.

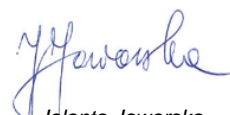
W związku z powyższym Rada Przedsiębiorczości apeluje o zawieszenie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o ochronie wolności słowa w internetowych serwisach do czasu przeprowadzenia pogłębionej dyskusji z interesariuszami na temat możliwości funkcjonowania rozwiązań zaproponowanych w Projekcie, a z braku takiej dyskusji o rezygnację z dalszego procedowania.

Marek Kłoczko
Krajowa Izba Gospodarcza

Marek Kowalski
Federacja Przedsiębiorców
Polskich

Jolanta Jaworska
Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych –
ABSL

Maciej Witucki
Konfederacja Lewiatan

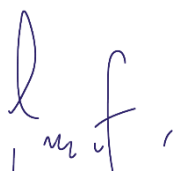
Wojciech Kostrzewa
Polska Rada Biznesu

Rafał Baniak
Pracodawcy RP

Marek Goliszewski
Związek Pracodawców
Business Centre Club

Krzysztof Pietraszkiewicz
Związek Banków Polskich

Jan Gogolewski
Związek Rzemiosła Polskiego